

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośzeniem	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę już z odnośzeniem	8,67 „
Stażki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu	
— części kwoty abonamentowej. —	

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowe ogłoszenia się nie gwarantuje. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Krz. dn. Nereusza
Wtorek: Krz. dn. Bedy

CHOJNICE, wtorek dnia 27. maja 1930 r.

Słońca wschód 3 52 zachód 20 02
Księżyc wschód 2 50 zach. 18 08

Odgrzewane kotlety

Istnieje zdrowe powiedzenie polskie, że „odgrzewane kotlety nie mają dobrego smaku. Tak też nie przypadnie narodowi do smaku nieświeży często już stosowany pomysł z odraczeniem sesji sejmowej bezpośrednio po jej zwołaniu. aby zażość uczynić literze Konstytucji, podczas gdy z ducha jej obóz sanacyjny — wiadomo to powszechnie — nie sobie nie robi, grzesząc przeciwko memu stale.

Sesja, która została odroczone, nim zdołała powiedzieć czego chce — nie będzie już chyba wcale obradowała.

„Polska“ pisze: (Sesja ta) po miesiącu zostanie zamknięta napewno. Nie pomoże nawet pełen wyrazu głos b. ministra Czechowicza, który z męską odwagą dopomina się już sam, aby dana była Sejmowi możność zakończenia w ten lub inny sposób głośnej sprawy przekroczeń budżetowych 1928 roku, z których okazji stanął on przed Trybunałem Stanu. Sam obwiniony woła o zakończenie nie jego zawieszenia między niebem i ziemią, ale to nie posiada znaczenia. Sesja, na której Sejm mógł także i tę sprawę zatwierdzić, została na samym progu zwicnięta. Nic z niej nie będzie.

Oświadczenie premiera Ślawa jest dostatecznie wyrazne; mówi ono innymi słowami to samo, co było powiedziane nazajutrz po objęciu prezeń rządów; ten Sejm już do głosu nie przyjdzie! Premier w dłuższym wywodzie wyjaśnia zresztą dlaczego nie chce współpracy z tym Sejmem nawet w sprawach gospodarczych: nie wierzy poprostu w to, że Sejm rzeczywiście chce debatować nad kryzysem i uważa, iż dla rządu będzie korzystniej, jeśli poprostu tego Sejmu do głosu nie dopuści.

Rząd w sposób zupełnie ostateczny dał do zrozumienia posłom z r. 1928 — pisze „Rzeczpospolita“ — że nie życzy sobie już spotykać ich na swojej drodze. Dla rządu ten Sejm już — się skończył.

Dalej „Rzeczpospolita“ tak wywodzi:

Czy Sejm posiada jakies środki na ten stan rzeczy? W ramach prawa — nie! Ale czy nawet poza ramami prawa mógłby ryzykować dalszy ciąg rozgrywki — nikt w to nie wierzy.

Co dalej? Państwo bez ośrodka ustawodawczego żyć nie może. Nie może wyschnąć rdzeń życia państwowego, który polega na inicjatywie ustawodawczej, na zbrojeniu życia we wciąż rozwijające się normy prawne. Nie może też przecie państwo o ustroju, opartym na zasadzie kontroli rządu przez przedstawicielstwo narodowe, przez całe lata żyć bez normalnego toku tej kontroli. Wszystko to razem byłoby przecież wyraźnym osłabieniem państwa.

Więc nowe wybory? Jest to już w tej chwili jedyna z legalnych i rozstrzygających dróg wyjścia z martwego punktu, w jakim utknęliśmy ostatecznie. Ale ktoś zabroni i tutaj postawi samym sobie pytanie: a co będzie, jeśli wybory utworzą tylko stan z kwietnia 1928, nazajutrz po wyborach poprzednich? To znaczy stan, w którym w Sejmie (i w opinji) jest przewaga po stronie opozycji, a rząd ma przewagę — władzy? To pytanie wprowadza na te szlaki rozważań, na których myśl ludzi, cenjących ład prawny w życiu państwa i szanujących kulturę społeczną wa ha się przed odpowiedzią.

„Przeгляд Wieczorny“ uważa, że stało się bardzo dobrze, iż Sejm nie mógł rozpocząć pracy. Sesja zapowiadała się burzliwie, przeważały ten dencje rozgrywki politycznej, a przeto

„właśnie Głowa Państwa, chcąc w czasie o- presyj gospodarczych uchronić kraj przed temi aktami ślepego odwetu rozwydrzonego partynictwa, przed następstwami niepoczytalności za wiedzionych w swej żądzy władzy menterów partyjnych — zastosowała środek legalny, konstytu-

Oświadczenie Klubu Narodowego i Centrolewu

„Odpowiedzialność spada na tych, którzy gwałtem wzięli władze, a nie potrafią jej sprawować“.

Dnia 23 bm. wieczorem zostały ogłoszone oświadczenia Klubu Narodowego i Centrolewu w sprawie odroczenia sesji Sejmu.

Oświadczenie Klubu Narodowego opiewa: „Nadzwyczajna sesja Sejmu, zwołana na 23 maja, została odroczone dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej przed jej rozpoczęciem. Klub Narodowy widzi w tem naruszenie Konstytucji. Sejm zwołany na własne żądanie ma prawo obradować niezależnie od woli rządu. Istotnym powodem uniemożliwienia obrad Sejmu jest to, że miał się on zająć bezprawnym przekroczeniem budżetu w roku 1927-28, a w szczególności odpowiedzialnością za zużyte pieniądze podatkowe na cele wyborcze. Pohamowanie pracy Sejmu w obecnej chwili pogłębia przesilenie gospodarcze. gdyż złagodzenie jego skutków zależy także od zmiany wielu obowiązujących ustaw.

Spółeczeństwo nie ma i nie może mieć zaufania do rządu, uchylającego się od kontroli konstytucyjnej, sprawującego władzę pod hasłem samowoli w rozporządzaniu groszem publicznym, wyrażonem przez Pana Ministra Spraw Wojskowych w znanych czterech warunkach współpracy z Sejmem. W takim stanie rzeczy cała odpowiedzialność za polityczne i gospodarcze położenie kraju spada na tych, którzy przed czterema laty wzięli gwałtem władzę a nie potrafili jej sprawować na użytek Narodu i Państwa“.

Deklaracja centrolewu opiewa:

„Przedstawiciele stronnictw lewicy i środka stwierdzają jednomyślnie, co następuje:

Sprawa nowej ordynacji wyborczej

W Ministerjum Sprawiedliwości odbyła się narada najwybitniejszych prawników „sanatorów“ oraz kilku wyższych urzędników tego ministerjum na temat zmiany ordynacji wyborczej na wypadek rozwiązania Sejmu i rozpisania nowych wyborów. Zebrani doszli do wniosku, że postanowienia Konstytucji mogą być interpretowane w ten sposób, iż w okresie nieobradowania Sejmu Prezydent Rzplitej może wydać dekret, nowelizujący ordynację wyborczą. Prace nad ułożeniem nowej ordynacji wyborczej już się rozpoczęły.

Liga Narodów

schodzi się na sesję plenarną dnia 10 września. Między innymi nastąpi wybór członków do Rady Ligi, rozpatrywany będzie memoriał Brianda w sprawie Paneuropu itd.

Zwycięstwo wojsk południowych Chin.

Londyn. Jak donoszą z Nankinu wojska rządu po kilkudniowej walce pobili na głowę oddziały wojsk sprzymierzonych generałów półn. Chin. 20000 żołnierzy wziętych zostało do niewoli

tuczny, skorzystała ze swego konstytucyjnie za gwarantowanego prawa.

Trudno było rzeczywiście zarzucać Prezydentowi Państwa, że postąpił nielegalnie, bo istotnie konstytucja zezwala na odroczenie każdej sesji, a więc i sesji nadzwyczajnej, i pod tym względem formalnie wszystko jest w porządku. Ale czy politycznie wszystko jest w porządku, to jest bardzo wątpliwe. Odroczenie sesji nastrojów zgoda przeciw nie uczysy ani powagi rządu nie wzmochni.

Oto „Gazeta Warszawska“ już pośpiesza z głośnym oświadczeniem, że moralnie odroczenie sesji rządu nie uratowało:

Krok rządu musi być przez społeczeństwo zrozumiany jako stwierdzenie, że rząd ten nie ma zaufania przedstawicielstwa narodowego. Choćby nie odbyło się formalne głosowanie nad wnioskiem o votum nieufności, który miał być zgłoszony na pierwszym posiedzeniu Sejmu, to jed-

1) Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, odracające zwołaną z inicjatywy poselskiej sesję nadzwyczajną Sejmu, uniemożliwia walkę z kryzysem gospodarczym i jego skutkami, niszczącymi same podstawy istnienia warstw pracujących miast i wsi.

2) Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej zaostroża w dalszym ciągu stosunki wewnętrzne w kraju, przekreślając zarazem możność uzyskania kredytów zagranicznych.

3) Odpowiedzialność konstytucyjna i parlamentarna za to zarządzenie spada na gabinet p. Walerego Ślawa; odpowiedzialność moralną i odpowiedzialność wobec historii ponosi w pierwszym rzędzie p. Prezydent Rzeczypospolitej, wciąż gnęty do gry obozu politycznego, którego przedstawicielem jest gabinet p. Ślawa.

4) Gabinet p. Ślawa, doradzający p. Prezydentowi odroczenie sesji nadzwyczajnej Sejmu i uchylenie się od zwołania sesji nadzwyczajnej Senatu, dał wyraz swej obawie przed kontrolą parlamentarną i przed odpowiedzialnością za przekroczenia budżetowe sięgające prawie miljar da złotych, obciążające zaś moralnie i politycznie cały obóz rządzący od lat czterech Polską.

W tych warunkach przedstawiciele lewicy i środka zakładają protest stanowczy przeciwko odroczeniu sesji nadzwyczajnej Sejmu i oświadcza, że walka o usunięcie dyktatury i o przywrócenie w pełnej mocy Konstytucji i prawa będzie doprowadzona do ostatecznego zwycięstwa zorganizowanej demokracji.

W sprawie polityki rolnej.

Warszawa. Rozpoczęły się w Min. Rolnictwa obrady zwołanej przez p. min. Jantę - Polczyńskiego konferencji w sprawie polityki rolnej Wybrano 2 komisje, mianowicie kredytową pod przewodnictwem naczelnika wydziału polityki ekonomicznej p. Krawulskiego, oraz zbożową pod przewodnictwem podsekretarza stanu p. Leśniewskiego.

Kanclerz Rzeszy

wyłosił wczoraj mowę o sytuacji politycznej zewnętrznej i wewnętrznej na zebraniu przedstawicieli prasy zagranicznej. Mówił naturalnie o dążeniu do pokoju stałego i konieczności zbrojenia takiego jakiego dokonały Niemcy.

Jak Niemcy się rozbiorają, wynika z tego, że min. Groener przedłoży w najbliższym czasie plan rozbudowy floty wojennej Niemiec.

15-lecie przystąpienia Włoch do wojny

obchodzi Italia dziś w sobotę. Przy tej sposobności Mussolini wyłosił w Medjolanie wielką mowę.

nak przez ucieczkę rządu votum takie stało się politycznym faktem.

A więc opinja ostra i zdecydowana. Również ostro przeciwstawia się tym akcentom opozycji prasa prorządowa, co w efekcie daje, że fale przeciwników znów starły się i stają dęba.

„Gazeta Polska“ nazywa deklarację centrolewu „próbą cynicznej, bezmyślnej, rozchełstanej demagogji“ i oświadcza, że

objawy tego rodzaju nie budzą w nas nawet gniewu. Zasługują jedynie na bezgraniczne lekceważenie. Histerja z nich bijąca jest nieodłączną cechą bezzilności. Do nieodpowiedzialności nie tylko formalnej, lecz i rzeczywistej panów polityków sejmowych jesteśmy przyzwyczajeni. Czynny tej kategorii, jak odezwa powyższa wystawiają im ponadto świadectwo całkowitej niedojrzałości politycznej. Życie przejdzie nad tem wszystkim do porządku.

Dnia 24. maja o godz. 4-tej rano zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach w 48 roku życia, mój najdroższy mąż, kochany ojciec, brat i szwagier

Andrzej Orłowski

leśniczy państwowy
O czym donoszą w ciężkim smutku pogrążone
żona i dzieci.

Kamionka, dnia 26. maja 1930 r.
Ekspozycja zwłok odbędzie się w środę 28. bm. o godz. 9.30 ze Zakładu św. Boromeusza w Chojnicach do k.ścioła parafjalnego w Zamartem, nast. pogrzeb w Kamionce. 1247

S. 3/30.

Postanowienie

Na podstawie art. 272 b. k. p. k. um rzam śledztwo przeciw o k **Felskiemu i Zabrockiemu**, alb w em przesłuchani świadkowie stwierdzili alibi Felskiego i Zabrockiego a orzeczeni Państwowego Instytutu badania żywności w Łodzi wykazało, że na miejscu pożaru nie było nafty.

Chojnice, dnia 13. maja 1930 r.

Sędzia Śledczy Sądu Okręgowego
(—) w z. Dr. Halski

uwierzytelnia:

Sekretarz S. O.

Podpis Knitter.

1245

Chłopiec do usług

(kelner) syn uczciwych rodziców, który ma okazję wyuczenia się gastronomii, może się zgłosić Język polski i niemiecki pożądanym.

Hotel Du Nord
Tuchola 1231

Dziewczyny

poszukuje od 1. czerwca

Hotel Engel.

Ostrzeżenie!

Zegarmistrz p. Józef Gluma, Chojnice Rynek 22, otrzymał mój złoty zegarek z monogramem L. T. celem naprawy, który bezprawnie sprzedał. Wzywam przeto nabywcę, ażeby mi w prze i go 3 dni włas ość moją zwrócił, w przeciwnym razie skieruję sprawę na drogę sądową. 1246

Jerzy Tuchler,
Chojnice Młynka 20.

Unieważniam

Zaginał mi blankiet wek la na sumę nieprzekraczającą 400 zł z podpisami moimi, Antoniny Krawczykiewicz, Feliks Tylma i Franciszka Kołosa. Wksel unieważniam. 1240

Stanisław Krawczykiewicz
Sternowo.

Panów zdolnych, jako zastępców

i panów na kierowniczych stanowiskach poszukujemy dla sprzedaży maszyny gosp d rzych. Oferty pis skierować do eksp. Dziennika Pom. pod H 60. 1243

Wykwintne manicure 1 zł.
Dworcowa 72-
Krakowska.

Wzory na bluzki

do odprasowania poleca
Księgarnia
Dzien. Pomorskiego.

Dziennie świeże Róże
poleca
K. Blaszczyk.

11 mies. dziecko

za miesięcznym wynagrodzeniem w wysok. 25 zł. do oddania. Zgłosz skierować do Gminy Dorogowice. 1244

Ucznia biurowego poszukuje natychmiast Powiatowa Kasa Chorych w Chojnicach.

Dziewczyna, umiejąca gotować, od 1 czerwca potrzeb a. 1243
Restauracja Westerski,
Batorego 1.

Bilard znów do użytku publiczności.
Hotel Engel.

Prakt. zeszyty wyawnictwa Bluszcz

- Zimne przekąski,
- Zimne leguminy,
- Pieczywo domowe,
- Wyrób serów,
- Potrawy z ryb,
- Zimne napoje,
- Przystawki gorące,
- Jarzyiny na zimę,
- Salaty i sałatki,
- Konfitury, kompoty i inne konserwy owocowe,
- Potrawy i konserwy z grzybów,
- Co trzeba wiedzieć o grzybach,
- Mój ogródek, trawniki, inspekta, warzywa,
- Pranie, prasowanie,
- O przyjęciach i stole jadalnym,
- Umiejętność zachowania się w domu i w świecie,
- Jak zdobyć i zachować piękność i zdrowie,
- Zwierzyna, Zioła lekarskie.
- Domowy warsztat zabawek.

Księgarnia Dzien. Pom.

Farby!

Farby w proszku, do pokostu i farby wodne. Wyroby polskie i zagraniczne, wyważone na funy i w beczkach. **Pokosty** czyste lniane, fabrykat swojski tolanderski, farby **gotowe, olejne** farby **lakierowe** do użycia domowego, fachowo przyrządzone **lakiery**, pendzle szablonny, tapety.

Jak najwięk zy wybór tylko pierwszorzędnej jakości. Ceny umiarkowane.
Drogerja, Handel Farb
BRACIA HUBERT,
właśc. **JULJAN HUBERT**
Chojnice, Pom. Gdańska 18.
rok zał. 1894. Tel. 219.

Walter Heyn

mistrz malarski
CHOJNICE, pl. Jagielloński 6
wykonuje wszelkie
prace malarskie — jak i malowanie powozów.
Wiśki wybór:

tapet bord i listew

od 85 groszy
od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

Ekspedycja samochodam i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.
B. Borkenhagen
Chojnice, u. Dworcowa 7.
Tel. 6. Tel. 6.

Od soboty, dnia 17. maja 1930 r.

Tanie wyroby bawełniane!!

Niebywała okazja korzystnego zakupu po bajecznie niskich cenach!

Bielizniane, trwałe jakości	1.35 zł.
ręczniki kuchenne	0.85 „
ręczniki przegowate, trwałe	0.95 „
ręczniki ciemne w kraty	0.95 „
nesel surowy, dobry wyrób	1.15 „
nesel surowy, ca 132 szerok. na prześcieradła	2.30 „
fartuchowe ca 115 szerok. nie trac. barwy w praniu	2.95 „
pościelowe, 80 szer. w kraty	1.25 „
pościelowe, 80 szerok. dobry wyrób	1.65 „
pościelowe, 160 szer. w kraty	2.95 „
pościelowe, linon biały, 140 szerok.	3.50 „
inlet, 80 szerok. różowy nie przepuszczaj. piór	2.95 „
sztuczny jedwab do prania, groszkow.	2.40 „
aksamit do prania, granatowy	3.20 „

Wielki wybór!

Juljusz Schreiber

Telefon 48. Chojnice Rynek 17.